

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **E. D.**
st. přísl. X
t. č. pobyttem X
doručovací adresa X

zast. advokátem JUDr. Matějem Šedivým
sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 2. 2022, č. j. OAM-78/ZA-ZA11-VL16-2022,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 2. 2022, č. j. OAM-78/ZA-ZA11-VL16-2022 (dále jen „napadené rozhodnutí“), které nabylo právní moci dne 9. 3. 2022, zamítl žádost žalobce o

udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, neboť má za to, že je založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu věci s ohledem na jeho pronásledování z náboženských důvodů.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 30. 1. 2022. Sdělil, že vyznává katolické křesťanství, je ženatý a má dceru (nar. 2014). Manželka i dcera se nacházejí v Albánii. Z vlasti vycestoval letecky dne 20. 4. 2021, a to z Tirany přes Istanbul do ČR v rámci bezvízového styku. Je zdravý, bez omezení a zvláštních potřeb. Má zde bratra a v České republice chce zůstat. V zemi původu má spory s tchyní z důvodu odlišného vyznání; jeho žena (a její rodina) vyznávají islám, on je katolického vyznání. V rámci pohovoru dne 2. 2. 2021 žalobce upřesnil, že rodina manželky je hodně zaměřená na víru, v rodině byly kvůli tomu hádky. Ty vyřešil vycestováním do České republiky. S manželkou se seznámil v roce 2011 a vzali se po dvou měsících; je s ní stále v kontaktu. Vztahy v rodině se začaly zhoršovat v roce 2018. Tchyně mu už ani nezvedne telefon. Přestěhování v rámci země původu by jeho problém nevyřešilo. Jiné problémy žalobce neměl. Rád by si na území ČR zlegalizoval pobyt a chtěl by, aby sem za ním přijela i manželka.
3. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o Albánii, kterou Česká republika považuje za tzv. bezpečnou zemi původu, konkrétně materiál „Informace OAMP, Albánie – Hodnocení Albánie jako bezpečné země původu“ ze dne 26. 5. 2021 (dále též jen „Informace OAMP“). Podle této zprávy je Albánská republika parlamentní demokracií. Má status kandidátské země EU od roku 2014 a v roce 2020 s ní byly zahájeny přístupové rozhovory. Ohledně dodržování lidských práv má Albánie moderní a dobře připravenou legislativu, založenou na evropském *acquis*, a to i přes poukazy na určitou chaotičnost a občasnou rozporuplnost jednotlivých legislativních ustanovení. V zemi stále existují silné rodové / klanové vazby a z toho vyplývající specifika (nepotismus, klientelismus), přítomna je též korupce. V Albánii obecně a soustavně nedochází k pronásledování ve smyslu čl. 9 směrnice č. 2011/95/EU, ani k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, trestům či hrozbě z důvodu svévolného násilí. Absentuje systematické diskriminační pronásledování na základě pohlaví, věku či sexuální orientace, částečně diskutabilní je pronásledování na základě politického názoru.
4. Albánie je členem OSN a přistoupila k základním lidskoprávním úmluvám. Albánie přistoupila také k Úmluvě OSN o právním postavení uprchlíků z roku 1951 i k jejímu Protokolu z roku 1967. Je členem Rady Evropy a zavázala se respektovat Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod. V Albánii existuje systém opravných prostředků proti porušování lidských práv a svobod, a to jak v rámci vnitřních opravných prostředků institucí (policie, soudy, prokurátoři, vězeňští dozorcí atd.), tak v rovině obecné legislativy (možnost žaloby na stát), jakkoli v praxi může být efektivita těchto opravných prostředků snížena. Hlavním orgánem pro podporu a prosazování lidských práv je Úřad veřejného ochránce práv, v zemi působí řada domácích a mezinárodních organizací pro lidská práva.
5. Žalovaný shledal na základě výpovědi žalobce a informací plynoucích z uvedených materiálů, že v případě žalobce lze Albánii považovat za bezpečnou zemi původu. Ve vlasti nikdy neměl žádné konkrétní problémy se státními orgány, v minulosti nebyl politicky

aktivní. Účelem jeho žádosti je legalizace pobytu žalobce tak, aby za ním přijela manželka, a to kvůli problémům s tchyní. Žalobce neprokázal, že by v jeho případě nebylo možné Albánii za bezpečnou zemi původu považovat.

III. Žaloba

6. Žalobce namítl, že žalovaný dostatečně nezjistil skutkový stav věci, pokud nepřiblížil, jakého je manželka vyznání a pouze uvedl, že žalobce sám je křesťanem. Islámské právo zakazuje (viz súra 5, verš 5 Koránu), aby se praktikující katolík oženil s muslimkou. Ačkoli je Albánie sekulární stát, nelze přehlížet, že 70 % obyvatel vyznává islám a 13 % katolické křesťanství. Pronásledování žalobce vyplývá z oficiální náboženské reformy. Jakkoli nikoli všichni albánští muslimové dodržují pravidla islámského státu, podstatná část z nich k těmto pravidlům přihlíží a trestá je likvidačním způsobem; žalobce považuje výhrůžky uříznutím hlavy za reálnou hrozbu. Žalovaný proto pochybil, pokud řízení nevedl s akcentem na posouzení náboženské situace v Albánii, který by pochybnosti žalobce rozptyloval.
7. Žalobce z uvedených důvodů navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný s žalobou nesouhlasil, má za to, že se nedopustil žádné nezákonnosti. V průběhu řízení o žádosti žalobce vyšlo najevo, že svoji vlast neopustil na základě žádného z důvodů, který je relevantní z hlediska zákona o azylu a jeho obavy z návratu do země původu nelze považovat za opodstatněné ve smyslu § 12 a § 14a tohoto zákona. Albánie splňuje základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu a byla proto zařazena na seznam bezpečných zemí původu (§ 2 bod 1 vyhlášky č. 328/2015 Sb.). Ve věci žalobce nebylo zjištěno, že by tento předpoklad neplatil.
9. V případě jakýchkoli problémů s tchyní může žalobce využít ochrany k tomu kompetentních orgánů v zemi původu. Pokud tak neučinil, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla účinně poskytnuta (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 6 Azs 8/2003). V tomto typu řízení má žalobce povinnost tvrzení a ve vztahu k tomuto tvrzení žalovaný zjistil skutkový stav dostatečně. Žalobce může svoji pobytovou situaci řešit prostřednictvím zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

V. Posouzení věci krajským soudem

10. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
11. Žaloba není důvodná.
12. V posuzované věci byl aplikován § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle něhož se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení

mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

13. Podle § 2 bodu 1 vyhlášky č. 328/2015 Sb. platí, že Albánie je v České republice považována za tzv. bezpečnou zemi původu. Takovou zemí se podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu rozumí „*stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouští z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*“
14. Postup označení určitého státu za bezpečnou zemi původu je v souladu s tzv. procedurální směrnici. Předtím, než je konkrétní země zapsána na vyhlášený, platný a účinný seznam bezpečných zemí původu, musí kompetentní orgán shromáždit dostatečné informace o předmětné zemi (§ 23c zákona o azylu) a průběžně je aktualizovat (srov. čl. 37 procedurální směrnice). Přitom musí mimo jiné zohlednit zejména informace z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací.
15. Jak je uvedeno v procedurální směrnici, rozhodujícím faktorem pro posouzení odůvodněnosti žádosti o mezinárodní ochranu je míra bezpečnosti žadatele v zemi jeho původu. Pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak (bod 40 preambule). Na druhou stranu, označení třetí země jako bezpečné země původu nemůže být absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země. Hodnocení, z něhož toto označení vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledování, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými. Proto je důležité, aby v případě, kdy žadatel prokáže, že v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou, nebylo označení této země jako bezpečné považováno v jeho případě za směrodatné (viz bod 42 preambule).
16. Podle čl. 36 odst. 1 procedurální směrnice platí, že třetí zemi, která je v souladu s touto směrnici označena za bezpečnou zemi původu, lze po jednotlivém posouzení žádosti považovat ve vztahu k určitému žadateli za bezpečnou zemi původu, pouze pokud: a) žadatel má státní příslušnost této země, nebo b) žadatel je osobou bez státní příslušnosti a dříve v této zemi běžně pobýval, a zároveň žadatel nepředložil žádné závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možno v jeho konkrétní situaci považovat za bezpečnou a mohl tak být uznán za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU. Toto pravidlo koresponduje s § 16 odst. 2 zákona o azylu. Koncept tzv. bezpečné země původu

je tedy aplikován jako určitý odklon od standardního způsobu meritorního řešení věci, a to za pomoci konstrukce vyvratitelné domněnky, která je nastolená ze zákona. Bylo tedy na žalobci, který pocházel z Albánie, aby prokázal, že tato domněnka neplatí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb.).

17. Žalobce namítal, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, protože si neobstaral dostatek relevantních informací o zemi původu, a to ve vztahu k aplikaci islámského práva v případě sňatků katolíků s muslimskými ženami. V případě aplikace institutu bezpečné země původu však žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Je proto postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil zprávu „Informace OAMP, Albánie – Hodnocení Albánie jako bezpečné země původu“ ze dne 26. 5. 2021“. Teprve pokud by žalobce prokázal, že v jeho případě Albánii za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace, na jejichž základě by hodnotil relevanci těchto důkazů a tvrzení žalobce ve vztahu k jednotlivým důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce však žádný takový důkaz nepředložil, resp. ani nepředestřel takové důvody, které by jiný než žalovaným zvolený postup odůvodňovaly.
18. Je pravdou, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný pouze konstatoval, že žalobce je katolického vyznání a do uvedených sporů s tchyní nevnesl náboženskou dimenzi. V tomto ohledu se žalovaný mohl a měl tvrzenému důvodu žalobce pro podání žádosti o mezinárodní ochranu více věnovat. Podání takové žádosti ze strany cizince v situaci, kdy (dle svých tvrzení) nemá jinou možnost legalizace pobytu na území ČR, ještě důvodnost žádosti o mezinárodní ochranu bez dalšího nevylučuje a jen z tohoto důvodu by nebylo na místě žádost zamítnout. Na stranu druhou je však nutno uvést, že ze shromážděných informací o zemi původu není vůbec patrné, že by náboženská intolerance byla v Albánii problémem či že by v této zemi dokonce bylo jako norma aplikováno islámské právo šaría, resp. jeho přísný výklad. Zdroje, na jejichž podkladě byla Informace OAMP zpracována (mj. zprávy Freedom House, Svoboda ve světě 2021 – Albánie či Zpráva MZV USA o dodržování lidských práv v roce 2020 – Albánie), takovou hrozbu neuvádějí, a proto o ní nelze bez dalšího důvodně uvažovat jako o hrozbě reálné, jak žalobce poukazoval. Ze skutečnosti, že Albánie je zemí s převahou obyvatel hlásících se k islámu, nevystávají pochybnosti o tom, že by se nemělo jednat o tzv. bezpečnou zemi původu.
19. Nadto, pokud se žalobce obává negativního jednání ze strany své tchyně (ve správním řízení zmiňoval hádky, uváděl, že mu tchyně ani nezvedne telefon, až v žalobě pak uváděl výhrůžky uříznutím hlavy), i pokud by jednání ze strany této soukromé osoby dosahovalo intenzity pronásledování či vážné újmy, tato obava by mohla být relevantní pouze za podmínky, že by státní orgány tvrzené ohrožení podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu atd. (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008-47). V případě bezpečné země původu platí presumpce dostupnosti vnitřní ochrany (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 Azs 195/2006-149), neboť možnost využití vnitrostátních právních prostředků ochrany představuje jedno z kritérií pro posouzení státu jako bezpečné země původu. Označením Albánie jako bezpečné země původu se tedy vytváří domněnka, že možnost

využití vnitrostátních prostředků ochrany existuje a je pak na žadateli, aby případně tuto domněnku vyvrátil. K tomu v případě žalobce nedošlo.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

20. Krajský soud se z uvedených důvodů ztotožnil se závěrem žalovaného o zjevné nedůvodnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu a pro nedůvodnost žalobních námitek žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
21. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 2. června 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně